

## ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

### Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

#### ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

#### ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

##### 1<sup>ο</sup> υποερώτημα (μονάδες 10)

Η πρότυπη γλώσσα που είναι εμπλουτισμένη με διαλεκτικά στοιχεία αντανακλά τη σκέψη σε οποιοδήποτε τόπο, χρόνο και γλωσσικό περιβάλλον. Δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να την εμπεδώνουν και να επικοινωνούν αποτελεσματικότερα. Με αυτόν τον τρόπο θα αποδεσμευτούν από γλωσσικά στερεότυπα. Γι' αυτό είναι απαραίτητη η εμβάθυνση, ώστε να γίνει κατανοητή η αξία τους στη δομή της επίσημης γλώσσας.

##### 2<sup>ο</sup> υποερώτημα (μονάδες 10)

Η σύνδεση επιτυγχάνεται λεκτικά με τη φράση «οι διαπιστώσεις αυτές». Με την αντωνυμία «αυτές» εννοούνται οι απόψεις που προηγήθηκαν στην τρίτη παράγραφο για την αξία των διαλεκτικών μορφών της γλώσσας που συμβάλλουν, ώστε οι μαθητές να την κατανοούν καλύτερα και να μπορούν να σταθούν σε οποιοδήποτε περιβάλλον βρεθούν και να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά.

##### 3<sup>ο</sup> υποερώτημα (μονάδες 15)

Οι διαπιστώσεις αυτές αποκαλύπτουν τη σημασία των διαφόρων ειδών διαλέκτων για τη γλωσσική εκπαίδευση. Με τη γνώση των διαλεκτικών στοιχείων θα αποδεσμευτούμε από κάποια στερεότυπα σε σχέση με αυτές, όπως για παράδειγμα: «αυτοί μιλούν χωριάτικα». Είναι, επίσης, χρήσιμο οι εκπαιδευτικοί να μη περιορίζονται στη μνεία κάποιων διαλεκτικών, αλλά να εμβαθύνουν κάπως σε αυτές, ώστε τα παιδιά πραγματικά να κατανοούν την αξία τους και τη συμβολή τους στη σύνθεση της επίσημης γλώσσας.

#### ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Η Ελένη αρνείται να τον ακολουθήσει επικαλούμενη την αγάπη που τρέφει για τον πατέρα της («δέν γνωρίζεις ότι έχω πατέρα αγαπόντα με τοσοῦτον, πατέρα τὸν ὁποῖον καὶ ἐγὼ πλειότερον παρὰ τὴν

ζωήν μου αγαπῶ»). Είναι μοναχοκόρη και αντιλαμβάνεται ότι μια τέτοια απόφαση θα τον σκότωνε και τρομάζει στη σκέψη («εἶμαι ἢ τροφή με τὰς ἰδίας μου χειῖρας θὰ τὸν θανατώσω, με καταλαμβάνει φρίκη»). Είναι σε έντονη συναισθηματική φόρτιση, όπως αποκαλύπτουν και τα ερωτήματα προς τον αγαπημένο της για την απόδειξη της αγάπης της («ἀλλ' οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας μου τὴν ὁποῖαν πρὸ ὀλίγου ἐκράτεις με τὴν χειρὰ σου, δὲν ἤρκεσαν περὶ τοῦ αἰσθήματός μου νὰ σὲ πείσουν; ἀλλ' ἡ θερμότης τῆς χειρός τὴν ὁποῖαν κρατεῖς ἤδη δὲν δεικνύει διόλου ὅτι εἰς τὰς φλέβας μου ὅλας κυκλοφορεῖ ὁ ἔρωσ;»). Του ζητά να κάνει υπομονή ώστε να μεταπείσει τους γονεῖς της να τον αποδεχτούν («ὑπόμεινον μικρὸν ἀκόμη, ἴσως τοὺς πείσω υἰὸν των νὰ σ' ἀναγνωρίσουν»). Η στάση της υπαγορεύεται από το στερεότυπο της εποχής που τη θέλει να υποτάσσεται και να μην εναντιώνεται στη βούληση της οικογένειάς της παραγκωνίζοντας την προσωπική της ευτυχία. Δεν είναι έτοιμη να τους αντισταθεί και να προτάξει το ανάστημά της, όπως προτείνει ο Χαρίλαος.

Ο/Η μαθητής/τρια διατυπώνει τη συμφωνία ή τη διαφωνία του με κατάλληλα επιχειρήματα.

**Συμφωνία:** η στάση της υπαγορεύεται από το στερεότυπο της εποχής που επιτάσσει τη συμβιβαστική στάση της θυγατέρας στη βούληση του πατέρα.

**Διαφωνία:** έχει χρέος απέναντι στον εαυτό της και τις επιθυμίες της, οφείλει να ακολουθήσει τη φωνή της καρδιάς και να αντιταχθεί στη θέληση του πατέρα.